

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1861

CCXXXV. Gerichtsverhandlung in Sachen eines Bürgers zu Prenzlau gegen
seinen Knecht wegen Schwängerung seiner Tochter, sowie des Rathes
gegen den Bürger wegen unerlaubter Selbsthülfe, vom 13. März ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55721)

wolbedachten mude vnd met guden willen den Erfamen herren des Rades thu Prempslow Nu iegenwordich, Alle Otte hoppen vnd henning kyritz, Borgemeistern, Stantzke stoifene, Cune goritze vnd Claws koppene, Radmannen, vnd oren Nakomelingen vp der genanten Stad Prempslow behueff vnd vromen williglichen vor den genanten gantzen sittenden rade ghegeuen hebbe vnd igenwordich gheue, met Crafft deses briues, Den Ratzberg genant, met sehen vnd watern, Met holten vnd welden, met wesen vnd weyden, met ackern, gewonnen vnd vngewonnen, alze wu man dat benümen mach, vnd met aller gherechtigkeit vnd thubehorunge, alle dat van oldere thu deme genanten Berghe ghehoret hefft, nichtesnicht buten bescheiden, Ewigliken tu der genanten Stad Nut vnd fromen thu beholdenne, thu genytende vnd thu gebrukende, vngehindert vnd sunder ansprake vor allweme, Dat so geschien ys alle huden vor deme genanten sittenden rade hir thu Prempslow vnd in bywesende vnd Jegenwordigeit desler Erfamen, werdigen vnd vorsichtigen nageschreuen lude, Alse Her Hinriek schapows, Her hinrik Hartwiges, Her Johan phyolen, Her Erasmus klinkow, Alle erlike pristere vnd vicarien, darthu ffrentze Lucifer, borgher hir thu Prempslow, die alle louen, tughes vnd eren wol werdich sind. Des thu groter sekerunghe vnd bekentnisse hebbe Ik genante Henninghus, ettwan priester, myn Ingefeghel witliken vnd met guden willen laten hanghen an dessen open brieff, Die Geschreuen vnd gheuen ys Na Christi vnser lieuen Heren gebort virteinhundert Jar, darna In den vier vnd drutigtsten Jare, am achten daghe visitacionis marie, der hilgen vnd lieuen muder godes.

Aus Sect's Gesch. II, Urk.-Anh. S. 170, Nr. 5 und einem Manuscripte.

CCXXXV. Gerichtsverhandlung in Sachen eines Bürgers zu Prenzlau gegen seinen Knecht wegen Schwängerung seiner Tochter, sowie des Rathes gegen den Bürger wegen unerlaubter Selbsthülfe, vom 13. März 1436.

1. In nomine Domini amen. Anno a natiuitate eiusdem Millefimo Quadringentesimo tricesimo sexto, Indiccione decima quarta, Pontificatus sanctissimi in Christo patris ac Domini nostri, Domini Eugenii, diuina prouidencia pape quarti, Anno eius sexto, Mensis marcii die XIII, hora vesperarum In theatro oppidi Prempslow, Caminensis Diocefeos, In mei notarii publici testiumque infracriptorum, ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum presenciam personaliter constituti, Eghardus Scroder parte ex vna, nec non Godekinus Strafem parte ex altera, laici dicte diocefeos, Idem eghardus scroder coram Consulatu Prempslow pro isto anno presidenti, antiquis consulis conuocatis et presentibus cum prefecto dicti opidi conquestus fuit contra dictum Ghodekinum Strafem; dixit et proposuit, quomodo et qualiter prefatus Ghodekinus Strafem violasset filiam suam, eamque oppressionibus ad hoc aptis impregnasset et honore virginali priuasset. His vero propositis ante dictus Ghodekinus Strafem se excusando et contra eum proposita negando respondit, quod nullatus eam violasset et in huiusmodi facto et querela infortem et immunem constanter se esse allegauit. Adiciens eciam coram Consulatu, quod ipse impeticioni prefati eghardi Scroders, quam contra ipsum habere pretenderet, respondere et iuri Magdebur-

geni comparere et stare voluerit et omnia sustinere, que secundum impetitionem antedicti eghardi Scroder et eius responsonem de iure sibi venirent sustinenda, et quicquid predictus eghardus Scroder sibi probare potuerit, quando se aliis suis defensionibus euadere non possit siue veniret sibi ad penam vltimi supplicii siue ad penam ciuilem hoc sustinere vellet. Ad premissa itaque seruanda prefatus Ghodekinus Strafem caucionem fideiussoriam cum certis inquilinis et ciuibus facere promisit, quod omnes terminos iudiciales in foro seculari temptandos temptare vellet et ad singula contra eum impetita respondere, Vltius supplicans apud antedictum Consulatum, ex quo quod paratus esset stare iuri et ad causam, vt premittitur respondere, ipsum tanquam iudices superiores defensatum habere vellent, Ne prefatus eghardus Scroder sibi aliquam quodammodo iniuriam, prout prius fecerat vel uolenciam, inferret. Sepredictus autem eghardus Scroder dictis responsonibus et negacionibus minime attentis, vt petatum fuit stare iuri reuinit, sed postulauit eundem Ghodekinum Strafem e conuerso sibi reportari ad vinculandum, tempore et loco sibi a fideiussoribus promisso. Deinde prefati Consules interrogauerunt multidictum eghardum Scroder, quare non cepit predictum Ghodekinum Strafem, antequam filia sua peperit et vinculis mancipauit. Respondit quod ipse et consanguinee eius nouiter eam interrogauerint, vtrum esset impregnata uel non, aut in integra virginitate constituta, annon, ad quod filia sua respondit, quod de premissis non esset ipsis cura aliqua, quia virgo et non corrupta. Super quibus omnibus et singulis ipse Consulatus vna cum Ghodekino Strafem predictum me Notarium publicum infra scriptum humiliter requisierunt, vt eis quantacunque noticia conficerem vnum uel plura publicum uel publica Instrumentum et instrumenta. Acta sunt hec Anno, Indiccione, Pontifice, die, mense, hora et loco, quibus supra. Presentibus honestis et discretis viris Mathia Angermunde, Arnoldo Kurd, Ludolpho Iuder, laicis camenenis Diocesanos, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis, in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

Et ego Johannes Mechow etc.

2. In nomine domini amen. Anno a natiuitate eiusdem Millefimo Quadringentesimo tricesimo sexto, Indiccione decima quarta, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris ac domini nostri Eugenii, Diuina prouidencia pape quarti, Anno eius sexto, Mensis Marcij die XIII, hora tertiara uel quasi, In theatro in loco confistoriali, vbi prefectus opidi prempflow, camenenis diocesis, vna cum Scabinis presidebat, In mei notarij publici testiumque infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum presenciam Proconsules et consules dicti opidi prempflow, coram iudice opidi eiusdem in loco confistoriali constituti proposuerunt et conquesti fuerunt contra et aduersus Eghardum scroder, laicum dicte diocesis, et ad sua bona tam mobilia, quam immobilia, proponentes causam, quod ipse in domum suam suis deceptoris verbis quondam seruum suum ghodekinum strafem nuncupatum inuitauit et primum suum deseruitum sibi dare promisit, In (quo) ipse adhuc sibi obligabatur, tamen dictus eghardus scroder solucionem huiusmodi precii minime fecit vt facere sibi promisit, Sed ipsum ghodekinum strafem cepit compedibus dire inuinculauit, sine iussu aut licencia consulatus predicti, ex quo ipsi iurisdictionem supremam et principalem in loco prefato a principe optinent, neque optenta licencia prefecti antedicti opidi, licet dictus ghodekinus strafem nullo crimine irretitus fuit, neque conuictus uel confessus demeritisque suis minime exigentibus, Ideoque prefati consules et consules volentes cum canone et iuris ordine talia enormia facta compescere, prout ad eos auctoritate supremj iudicij spectat, dictum eghardum

feroder coram supradicto iudice traxerunt in causam, intentantes contra eum eandem causam ciuiler et non criminaliter neque ad penam sanguinis, sed tantum ad eum et sua bona mobilia et immobilia, prout presens narratum est, Ita quod securum aditum ad iudicium et recessum libere sine aliquo impedimento habere potuit. Super quibus omnibus et singulis ipse consulatus antedictus me notarium publicum infra scriptum humiliter requisierunt vt eis quantacunque noticia conficerem vnum uel plura publicum uel publica Instrumentum et Instrumenta. Acta sunt hec Anno, Indicie, Pontifice, die, mense et hora, locis, quibus supra, Presentibus diferetis viris Arnoldo Kurd, hinrico stanghe, hinrico ylges, Nicolao haffe, laicis diete caminenfis Dioecesis, Testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis, In fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

Et ego Johannes mechow, clericus Hauerbergenfis dioecesis, publicus Imperiali auctoritate notarius etc.

3. In nomine Domini amen. Anno a Natiuitate eiusdem Millefimo Quadringentesimo Tricesimo sexto, Indicie XIII, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac Domini nostri, Domini Eugenij, diuina prouidencia pape quarti, Anno eius sexto, Mensis Marcij die XIII, hora tertiurum uel quasi, In theatro in loco consistoriali, vbi Prefectus vna cum Scabinis opidi Prempslow, Caminenfis Dioeceseos, iuri ciuili presidere solent, in mei Notarii publici testiumque infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum presencia, Proconsules et Consules dicti opidi Prempslow, predicte dioeceseos vna cum quodam Ghodekino Strafem constituti Judicialiter proposuerunt et per prelocutorem proponi fecerunt, quomodo dictus Ghodekinus Strafem alias se coram eis exhibuit, quod ipse impetitioni cuiusdam Eghardi Scroders, quam contra ipsum habere pretenderet, respondere et iuri magdeburgensi parere et stare voluerit et omnia sustinere, que secundum impetitionem dicti Eghardi Scroders et responsonem antedicti Ghodekini Strafem de iure eidem venirent sustinenda, et quicquid Eghardus Scroder predicto Ghodekino Strafem probare potuerit, que antedictus Ghodekinus Strafem aliis suis defensionibus euadere non posset, siue veniret ad penam vltimi supplicij, uel ad penam ciuilem, hoc sustinere vellet. Ad premissa itaque ferenda prefatus Ghodekinus Strafem cautionem fideiussoriam facere promisit, quod omnes terminos iudiciales in foro seculari temptandos temptare vellet et ad singula contra eum impetita respondere, Et vltius prefatus Ghodekinus Strafem supplicauit Consulatu, quod ipsi dicto Eghardo Scroder inhiherent, ne eidem vltiorem, sicut alias fecit, faceret violenciam. Sepredictus Eghardus Scroder autem renuit stare iuri, sed postulauit, eum e conuerso portari in ligaturam compedum et voluit exercere in eum vltiorem violenciam, sicut alias exercuit. Deinde consulatus fecit proponi sculteto et Scabinis pro iure, ane deberet antedicto Eghardo Scroder fieri iusticia et inhiberi violencia. Prefatus autem scultetus et Scabini sententiarunt, quod sibi deberet iusticia fieri et violencia inhiberi. Deinde consulatus proponi per prelocutorem fecerunt Sculteto et Scabinis, ex quo Eghardo Scroder fieri deberet iusticia et violencia eidem foret inhipta. Tunc predictus consulatus sepredictum Ghodekinum Strafem in iudicio exhibuerunt et proponi fecerunt, ex quo multdictus Ghodekinus Strafem non haberet bona hereditaria et propria ane deberet fideiussoriam facere cautionem, quod in omnibus terminis iudicialibus comparere vellet et respondere impetitionibus contra ipsum factis et faciendis. Prefectus autem vna cum Scabinis sentenciauerrunt, quod dictus Ghodekinus Strafem deberet fide-

inssoriam facere cautionem. Denique prefatus Consulatus fecerunt proponi et queri ius, si dictus Ghodekinus Strafem non haberet fideiussores, an per se non deberet esse fideiussor, Ita quod deberet seruari et custodiri de vno termino iudiciali ad alium terminum iudiciale. Dictique Scultetus atque Scabinj sententiarunt, si non haberet fideiussores, per se deberet esse fideiussor. Post hoc consulatus antedictus fecit proponi et ius queri, quis de iure dictum Ghodekinum Strafem seruare et custodire deberet. Ipsi autem Scabini et Scultetus iterum declarauerunt et pro iure dixerunt, quod consulatus, qui haberet supremum Jus a principe in loco opidi, ipsum seruare et custodire deberet. Et sic cum dictus Consulatatus dictum Ghodekinum Strafem capere vellet et posuisse ad custodiam, vt ipse omnes terminos iudiciales temptasset et affuisset, Tunc predictus Ghodekinus Strafem habuit certos presentes inquilinos et ciues in Premplow, videlicet Nicolaum Kurd, theodericum Schonefeld, Nicolaum Luder, Heynonem Strafem, Quos multifatus Ghodekinus Strafem ad statum iudicialiter posuit fideiussores, quod omnes et singulos terminos iudiciales comparere et respondere vellet prout de iure. Super hoc dictus consulatus, Prefectus et Scabini dictum Eghardum Scroder saluum dederunt conductum, vt ad omnes et ad singulos terminos iudiciales comparere et facere deberet, quomodo de iure veniret per ipsum facienda, similiter et altere parti videlicet Ghodekino Strafem, sed quicquid vnus alteri faceret de iure, uel alter alterius cum iure superaret, hoc nullatenus saluus conductus impedire deberet et vicissim in hoc specialiter habere defensum. Acta sunt hec Anno, Indictione, Pontifice, die, mense, hora et loco, quibus supra. Presentibus discretis viris Arnaldo Kurd, Hinrico Stanghe, Hinrico Ylges, Nicolao Haffe, laicis Caminenfis Dioceseos dicte, Testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis, in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

Et ego Johannes Mechow etc.

Nach Beckmann's Abschrift des Originals.

CCXXXVI. Markgraf Johann erklärt die Stadt Prenzlau für unbertheiligt an der Verschuldung des Hennig Krüger, der seiner Güter beraubt und des Landes verwiesen ist, am 10. Juli 1436.

Wir Johanss, von gots gnaden Marggraue zu Brandenburg vnd Burggraue zu Nuremberg etc., Bekennen öffintlichin mit dissem briefe vor allen fursten, Geistlichen vnd wertlichin, vor allen Grauen, herren, vor allen Richtern vnd Gerichten vnd sunst vor allermeniglich, da disser vnser brief vorkumpt, das wir von eigener Bewegung, auch mit Rathe vnser Rethen, von trefflicher sache wegin, hennynge krüger das seine haben heissen vorkouffen, auß vnsern landen vnd nemlichin auß vnser Stad Premflouw habin heissen zehen, daran die von Premflouw keine schult haben, vnd sagin sie auch an sullicher vorbitunge vnd sachin gein dem gnanten hennynge krüger vnschuldig. Hirvmb wir alle obgnanten fursten, Grauen, herren, Richtere vnd nemlichin alle frigrauen mit fließe Bitten, jr wollit obir die vnsern von Premflouw von sullicher obgefchri-